

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๖๐/๒๕๕๘
คดีหมายเลขแดงที่ ๑. ๖๒๓ /๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

นายอุทิศ หน่อแก้ว ที่ ๑
นายสนั่น สุทะ ที่ ๒
นายบัวลา ทวีพิเศษ ที่ ๓
นายอุทิศ กองมณี ที่ ๔
นายคณิง สิทธิกุล ที่ ๕
นายเจริญ ทำกิน ที่ ๖
นางสาวจิต ชื่นชม ที่ ๗
นางสาวแสงหล้า สีเป้ง ที่ ๘
นายบุญธรรม ปัญญา ที่ ๙
นายธีรยุทธ ทนภิกรณ์ ที่ ๑๐
นายวุฒิชัย ดีแก้ว ที่ ๑๑
นายสมเพชร มุลละ ที่ ๑๒
นางบงกช อรุณแก้ว ที่ ๑๓
นางจันทร์สม จอมจันทร์ ที่ ๑๔
นายจรุณ อรุณแก้ว ที่ ๑๕
นายธงชัย เจริญสุข ที่ ๑๖
นางสาวบัวจันทร์ แสงใส ที่ ๑๗

ผู้ฟ้องคดี

สำเนาถูกต้อง

(นางกรรณิการ์ อาจกล้า)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

/นายไพศาล...

นายไพศาล เกิดแก้ว ที่ ๑๘
 นายชาญ อินชัยคำ ที่ ๑๙
 นางสาวอำไพ อินชัยคำ ที่ ๒๐
 นายอะเล เลาหมี่ ที่ ๒๑
 นางจันทร์เพ็ญ เจริญสุข ที่ ๒๒
 นางศรีเวียน บัววรรณ ที่ ๒๓
 นางจันทร์ดี นันใจ ที่ ๒๔
 นางสาวโสภา ดีแก้ว ที่ ๒๕
 นางสาวศิริพร อินชัยคำ ที่ ๒๖
 นางแจ่มศรี หน่อแก้ว ที่ ๒๗
 นางสาวจำปี อินชัยคำ ที่ ๒๘
 นางสาวผ่องพรรณ ดวงพิชัย ที่ ๒๙
 นายสุวิทย์ ชัยยา ที่ ๓๐
 นางจินดา กองมณี ที่ ๓๑
 นายจะหะ ภูแสง ที่ ๓๒
 นายทง เจริญสุข ที่ ๓๓
 นายเรวัต จันทรทิพย์ ที่ ๓๔

ระหว่าง

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑
 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๖๙/๒๕๕๕ หมายเลขคดีแดงที่ ๘๑/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองเชียงใหม่)

ตำแหน่งผู้ถูกฟ้อง

/คดีนี้...

(นางกรรณิการ์ อากุล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ขอความร่วมมือปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ในการประชาสัมพันธ์โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ หลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ รุ่นที่ ๖ และให้เปิดรับสมัครผู้สนใจเข้าฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ รุ่นที่ ๖ จนถึงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยโครงการดังกล่าวได้ใช้พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ ๖๕ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๘ ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใบสมัครเข้าร่วมโครงการมีข้อความตอนหนึ่งกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ ว่าต้องมีอายุตั้งแต่ยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หก หรือเทียบเท่าขึ้นไป การกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าร่วมโครงการโดยมีข้อความดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบเสียสิทธิในการสมัครเข้ารับการจัดแบ่งที่ดินทำกิน เพราะไม่มี วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกและอายุเกินสี่สิบห้าปี ถูกดูหมิ่นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กล่าวในวันรับมอบที่ดินแปลงดังกล่าวว่าจะจัดแบ่งที่ดินให้เกษตรกร ในพื้นที่รายละเอียด ๒ ไร่ โดยให้ยื่นใบสมัครเข้ารับการอบรมโดยไม่บังคับวุฒิการศึกษา หากมีการเปลี่ยนแปลงก็ควรที่จะให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่มีส่วนร่วมในการพิจารณาตามสิทธิ

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนมติและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองส่วนที่มีข้อความกำหนด คุณสมบัติผู้สมัครเข้าร่วมโครงการว่าต้องมีอายุตั้งแต่ยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป

๒. หากไม่อาจทำได้ตามคำขอในข้อ ๑ ได้ก็ให้เพิกถอนประกาศทั้งฉบับ

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกาศรับสมัครเฉพาะประชาชนบ้านหนองผึ่ง หมู่ที่ ๑๘ โดยไม่บังคับวุฒิการศึกษา และให้กำหนดอายุยี่สิบปีถึงห้าสิบแปดปี

๔. ให้อบรมในเขตจังหวัดเชียงใหม่ – ลำพูน โดยขอหลักสูตรเกษตรพื้นบ้าน ที่ผู้มีความรู้ประถมศึกษาปีที่สี่ถึงประถมศึกษาปีที่หก ทำได้จริง

๕. ขอเข้าพื้นที่ที่ดินแปลงนี้ทันทีเพื่อวางแผนป้องกันไฟไหม้เพราะขณะนี้ หนองสูงมาก

๖. ให้จัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานธรรมชาติ

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า การจัดทำโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

สำเนาถูกต้องมีค่าประสงค...
(นางกรรณิการ์ อากุล)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้ โดยผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ และเพื่อพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคตโดยผ่านปราชญ์เกษตรและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดินผ่านกลุ่มเกษตรอินทรีย์กรมพัฒนาที่ดิน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามโครงการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือสี่หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยดำเนินการนำร่องในสถานศึกษาแปดแห่งเป็นฐานในการขยายผลโครงการและปรับการดำเนินงานเฉพาะในสิบหกวิทยาลัยนำร่อง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาเกษตรและการเตรียมกำลังคนรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพเกษตรกรรมโดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน และสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการผลิตคนเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรมและยกระดับอาชีพเดิมของชุมชนได้ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ เห็นชอบกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๒๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ มีอำนาจหน้าที่กำหนดแผนงานกิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงาน พิจารณานุมัติแผนงานและงบประมาณ กำกับดูแลการดำเนินงาน และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหายุ่งยาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติและเพื่อพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน ต่อมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๑๙๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ ปรับเปลี่ยนตัวคณะกรรมการดังกล่าว โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ได้พัฒนาหลักสูตรการอบรมภายใต้โครงการ แบ่งเป็นสามหลักสูตร คือ หลักสูตรพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคคลทั่วไป หลักสูตรเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษา บุตรหลานเกษตรกรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินหรือนอกเขตที่เข้าศึกษาหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในวิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรหรือบุตรหลานเกษตรกร

ดำเนินการต่อ / ในพื้นที่...
 (นางกรรณิการ์ อากุล)
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองอำนาจการ

ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินหรือนอกเขต โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ในการเตรียมพื้นที่สำหรับโครงการดังกล่าว หลังจากนั้นคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ในข้อ ๒ (๒) ว่าอายุยี่สิบปีขึ้นไป แต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และ (๓) ว่าจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างเกษตรกรรมใหม่ที่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้โดยผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพและเพื่อพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน และจะเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต อันเป็นการกำหนดแผนงาน กิจกรรม และแนวทางการปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่โดยผ่านความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ สำหรับพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับมอบพื้นที่เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินจากกรมป่าไม้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอเชียงดาวและอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๒๐ เนื้อที่ประมาณ ๑๑๔,๙๑๑.๒๕ ไร่ ซึ่งพื้นที่ที่พิพาทสำหรับดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ตั้งอยู่ที่บ้านหนองผึ่ง หมู่ที่ ๑๘ ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่เพียง ๖๕ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือที่ กษ ๑๒๐๙/ว ๓๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕ แจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่เปิดรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ได้มีประกาศ เรื่อง รับสมัครเกษตรกรหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรมใหม่ ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕ เน้นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ก่อน โดยมีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวนสิบแปดราย เข้ารับการปฐมนิเทศและเข้าอบรมหาราย คุณสมบัติเกษตรกรเหมือนกันกับรุ่นที่ ๕ เข้ารับการอบรมที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่เป็นเวลาสองเดือน ขณะนี้อยู่ระหว่างเข้าทำประโยชน์ที่ศูนย์ปฏิบัติการโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่เป็นเวลาสี่เดือน โดยผู้สมัครและเข้ารับการอบรมเป็นบุตรหลานเกษตรกร มาจากตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

สำเนา/จำนวนสำเนา...
 (นางกรรณิการ์ อากุล)
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

จำนวนสี่ราย มาจากตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนหนึ่งราย การกิจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้มีแต่เพียงการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จัดให้มีการดำเนินการตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ และภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๗) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์โดยทั่วไปในการคัดเลือกเกษตรกรที่จะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามารถกำหนดนโยบาย มาตรการ ขอบบังคับ หรือระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตลอดจนควบคุมการบริหารงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แม้จะนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หากเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้วย่อมสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติเห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำนโยบายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบไปปฏิบัติจึงเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบรวมถึงบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดสามารถที่ยื่นคำขอเพื่อรับการจัดที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ณ ภูมิลำเนาของตน หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่ผู้นั้นประสงค์จะรับการจัดที่ดินได้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบจึงไม่ได้ถูกกระทบสิทธิ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้เลือกปฏิบัติและไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่หรือแตกต่างจากกฎหมายหรือระเบียบแต่อย่างใด โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการล้วนแต่เป็นโครงการและกิจกรรมที่เกษตรกรมีส่วนร่วมด้วยทั้งสิ้น หากผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดย่อมสามารถเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนดได้ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ แต่เป็นไปตามแต่ละเป้าประสงค์ที่กำหนดขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์

สำเนาถูกต้องของประเทศ...

(นางกรรณิการ์ อากุล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ของประเทศ ไม่ได้หมายความว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบจะถูกจำกัดไม่ให้เข้าร่วมโดยสิ้นเชิง จึงไม่ใช่เป็นการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมและละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่สามารถปฏิบัติตามคำฟ้องได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจให้กระทำได้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบไม่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบคัดค้านคำให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองใช้อำนาจหน้าที่กระทำการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ว่าด้วยจริยธรรม ไม่เชื่อสัตย์ต่อคำพูดที่กล่าวไว้ในวันรับมอบที่ดินต่อสาธารณชน มาตรา ๘๕ ว่าด้วยแนวนโยบายด้านที่ดิน มาตรา ๘๗ ว่าด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการปิดกั้นการมีส่วนร่วมของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบคนโดยสิ้นเชิง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบได้รับความเดือดร้อนโดยตรงและทันที ชาติที่ดินทำกิน ชาติรายได้ ต้องเดินทางเข้าไปทำงานในเมืองระยะทาง ๑๐๐ กิโลเมตร ทุกวัน ครอบครัวขาดความอบอุ่น ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบขอใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๖๐

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ดำเนินการตามที่ประกาศเจตนารมณ์ไว้ทุกประการ ไม่ได้กระทำการใดที่ผิดต่อจริยธรรมตามผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบคนกล่าวอ้าง โครงการพัฒนาเกษตรกรรมใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ เกษตรกร มีเจตนารมณ์เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ทางการเกษตร สามารถพัฒนาจนเป็นผู้นำเกษตรกร เป็นเกษตรกรตัวอย่างที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปพัฒนาและถ่ายทอดคืนกลับสู่ชุมชน ท้องถิ่นและสังคมต่อไป อันเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรที่เป็นวัยหนุ่มสาวทั้งยังสามารถที่จะสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน สมดังเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบประวัติการถือครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบจากฐานข้อมูลของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏว่าภรรยาของผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับการจัดที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสืออนุญาตให้เข้า

สำเนาถูกต้องให้ประโยชน์...

นางกรรณิการ์ อากุล

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) แปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๔๐๖ เนื้อที่ ๒ งาน ๔๕ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ สามีของผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ได้รับจัดที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) แปลงเลขที่ ๒๙ กลุ่มที่ ๑๕๕ เนื้อที่ ๘๓ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ได้รับมรดกสิทธิจากสามี ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ เป็นภรรยาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ ได้รับการจัดที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) แปลงเลขที่ ๓๐ กลุ่มที่ ๑๕๕ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๔๑ ตารางวา และแปลงเลขที่ ๙ กลุ่มที่ ๔๐๖ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๓ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ และผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ได้รับการจัดที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) แปลงเลขที่ ๙ กลุ่มที่ ๔๔๖ เนื้อที่ ๓ งาน ๑๙ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารายดังกล่าวจึงไม่มีสิทธิขอรับการจัดที่ดินใหม่อีก และไม่ได้รับผลกระทบทั้งไม่ได้เป็นผู้เสียหายในคดีนี้ จึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาล ส่วนผู้ฟ้องคดีรายอื่นๆ จากหลักฐานในเบื้องต้นไม่ปรากฏว่าได้รับการจัดที่ดินมาก่อน และไม่พบข้อมูลว่าได้เคยแสดงความประสงค์ที่จะขอเข้ารับการจัดที่ดินหรือแสดงความจำนงที่จะเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดทำขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์แห่งการปฏิรูปที่ดินอย่างต่อเนื่องด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้โอกาสและเปิดช่องทางไว้เพื่อให้สิทธิแก่ทุกคนที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบไม่ได้ใส่ใจที่จะขวนขวายที่จะเข้าขอรับการจัดที่ดิน

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบฟ้องว่า การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรมใหม่ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบฟ้องซึ่งเป็นเกษตรกรรมถูกตัดสิทธิในการได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื้อที่ ๖๕ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๘ ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนข้อกำหนดดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบฟ้องจึงได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากข้อกำหนดดังกล่าว และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

สำเนาถูกต้อง/พ.ศ. ๒๕๔๒...

(นางกรรณิการ์ อากคำ)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบจึงมีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ข้อโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่อาจรับฟังได้

ส่วนประเด็นว่าข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่กำหนดว่า อายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า การปฏิรูปที่ดินมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร โดยได้มีการบัญญัตินิยาม “เกษตรกร” ไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกรไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น ผู้ที่เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวย่อมมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ดำเนินการโดยรัฐ โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ดังนี้ (๑) มีสัญชาติไทย (๒) บรรลุนิติภาวะหรือเป็นหัวหน้าครอบครัว (๓) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต (๔) มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงและสามารถประกอบกิจการเกษตรได้ (๕) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยแต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ และ (๗) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ โดยใช้พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ ๖๕ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา หมู่ที่ ๑๘ ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอเชียงดาว

สำเนาถูกต้องและอำเภอ...

(นางกรรณิการ์ อาจกล้า)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองอำนาจการ...

และอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐ อันเป็นการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงต้องดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการดำเนินงานตามโครงการที่พิพาท ดังกล่าว คณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการสร้าง และพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนี้ (๑) สัญชาติไทย (๒) ประสงค์เป็นผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ (๓) อายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ (๔) จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือ เทียบเท่าขึ้นไป (๕) มีเวลาประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ได้เต็มเวลา (๖) ครอบครัวเดียวกัน จะสมัครเข้าร่วมโครงการได้คนเดียว (๗) ไม่ติดยาเสพติด สุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถประกอบ อาชีพเกษตรกรรมไม่มีโรคประจำตัวที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกายเมื่อต้องเข้ารับการฝึก ปฏิบัติงานเกษตรในภาคสนาม (๘) ไม่เป็นบุคคลผู้ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรงต้องห้าม (๙) มีใจรักที่จะเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรม และยึดมั่นใน การพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้เจริญก้าวหน้าได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสำนักงาน การปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ได้นำข้อกำหนดดังกล่าวระบุไว้ในคุณสมบัติของผู้สมัคร ตามประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง รับสมัครเกษตรกรหลักสูตร การพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ในส่วนที่กำหนดว่า อายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษา ปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป นั้น เป็นข้อกำหนดที่นอกเหนือไปจากคุณสมบัติของเกษตรกร ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีได้มีกฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกร รุ่นใหม่หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของเกษตรกรผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง ขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน นอกจากนี้ ยังเป็นการเลือกปฏิบัติต่อเกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องอายุและ การศึกษาอบรมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยไม่เป็นธรรม ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติ ของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ในส่วนที่กำหนดว่า อายุยี่สิบปีขึ้นไป

ส่วนอายุแต่ไม่เกิน...
(นางกรรณิการ์ อากุล)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

แต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบคนที่ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกาศรับสมัครเฉพาะคนหมู่ที่ ๑๘ บ้านหนองผึ้ง โดยไม่บังคับวุฒิการศึกษา แต่ให้กำหนดอายุสี่สิบปีถึงห้าสิบแปดปี ให้อบรมในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน โดยขอหลักสูตรเกษตรพื้นบ้านที่คนมีความรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ถึงปีที่หกทำได้จริง ขอเข้าพื้นที่ที่ดินแปลงนี้ทันทีเพื่อวางแผนป้องกันไฟไหม้ และขอให้จัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานธรรมชาติ นั้น ศาลปกครองไม่อาจบังคับให้ได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรมใหม่ของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในส่วนที่กำหนดว่า อายุสี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป นอกจากนี้ให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่กำหนดว่าอายุสี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หก หรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นข้อกำหนดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นข้อกำหนดที่นอกเหนือไปจากคุณสมบัติของเกษตรกรผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด ทั้งมิได้มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการบริหารโครงสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมใหม่ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของเกษตรกรผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ด้วยประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤติความล่มสลายของสังคมชนบท และปัญหาแรงงานภาคเกษตรกรรมที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันประชากรศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่า ในอนาคตแรงงานภาคเกษตรกรรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ อาจเหลือเพียงร้อยละ ๒๐ ของแรงงานทั้งหมด ปัจจุบันอายุเฉลี่ยของแรงงานภาคเกษตรกลับอยู่ในช่วงอายุมากกว่า ๕๐ ปี ทั้งเกษตรกรยังขาดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะทางด้านเกษตรกรรม ทำให้ไม่มีการปรับปรุงพัฒนาการผลิต และการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อันจะส่งผลให้ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในภาคเกษตรกรรมในอีกสิบปีข้างหน้า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและสังคมของประเทศโดยรวม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญหาดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐ

สำเนาอุทธรณ์
จึงได้ประสาน...
(นางกรรณิการ์ อาจกล้า)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

จึงได้ประสานความร่วมมือกันระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรรุ่นใหม่ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้ โดยผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ รวมตลอดถึงการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน และแก้ไขปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต โดยผ่านปราชญ์เกษตรและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน ผ่านกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์และกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอีกหนึ่งภารกิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการที่จะดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ในการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ ตามมาตรา ๑๙ (๑) ถึง (๑๒) ด้วย โดยนอกจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังมีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ติดตามการปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามมาตรา ๑๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันอีกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ เห็นชอบกรอบการสร้างและพัฒนาเกษตรรุ่นใหม่ โดยอนุมัติหลักการตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ โดยในการดำเนินงานโครงการดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ กษ ๑๒๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรรุ่นใหม่ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ๑) กำหนดแผนงาน กิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงาน ๒) พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ ๓) กำกับดูแลการดำเนินงานและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและ

ผ่านาญก...
(นางกรรณิการ์ อาจกล้า)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

แก้ไขปัญหาลุปลรรค ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๑๙๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ ปรับเปลี่ยนคณะกรรมการเพิ่มขึ้นและปรับเปลี่ยนหลักสูตรการฝึกอบรมโดยความร่วมมือจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยโดยกำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ๑) กำหนดแผนงาน กิจกรรม และแนวทางการปฏิบัติงาน ๒) พิจารณออนุมัติแผนงานและงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ๓) กำกับ ดูแล การดำเนินงานของโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาลุปลรรค ๔) รายงานผลการดำเนินงานให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการ ทราบ ๕) แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามที่เห็นสมควร ๖) ปฏิบัติ หน้าที่อื่นตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ในการนี้ คณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ เห็นชอบในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ในข้อ ๒(๒) มีอายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และ (๓) จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หก หรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งในการกำหนดคุณสมบัติดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อประกอบ อาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้โดยผ่านกลไกของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมงและวิทยาลัยการอาชีพ และเพื่อเป็น การพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน อันเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ในการประกอบอาชีพในอนาคต ข้อกำหนดดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจาก กรณีเกษตรกรยังขาดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะทางด้านเกษตรกรรม ทำให้ไม่มีการปรับปรุงพัฒนาการผลิต และการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อันจะส่งผลให้ ประเทศต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในภาคเกษตรกรรมในอีกสิบปีข้างหน้า โดยอนุมัติให้คณะกรรมการฯ เป็นผู้ดำเนินงาน ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงมีอำนาจกำหนด คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ ประกอบกับในการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและเตรียมความพร้อมของพื้นที่เพื่อรองรับผู้ผ่าน การฝึกอบรมให้ทดลองทำประโยชน์ในที่ดินเท่านั้น ส่วนผู้ผ่านการประเมินความสามารถใน การประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อ

ส่วนนาย/เกษตรกร...
 (นางกรรณิการ์ อาจกล้า)
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

เกษตรกรรมหรือไม่ นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ (ที่ถูกต้อง ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕)

ส่วนประเด็นที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในส่วนที่กำหนดว่าอายุเกินยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องอายุ และการศึกษาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยไม่เป็นธรรม นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า คณะกรรมการบริหารฯ ได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อให้เหมาะสมและครอบคลุมกับคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสี่และหรือบุคคลทั่วไป จำนวน ๓ หลักสูตร ได้แก่ ๑) หลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ เป็นกระบวนการฝึกอบรมจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีกลุ่มเป้าหมายคือ บุคคลทั่วไป อาทิ ผู้ว่างงาน แรงงานเลิกจ้าง ผู้ที่จบการศึกษาด้านเกษตรกรรมหรือผู้ที่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒) หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ เป็นหลักสูตรที่มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษา บุตรหลานเกษตรกรที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนาการเกษตรมืออาชีพยุคใหม่ ระดับ ปวช./ปวส. ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ และ ๓) หลักสูตรการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน มาจากแนวคิดในการผสมผสานระหว่างองค์ความรู้ประจำท้องถิ่นที่เกษตรกรมีอยู่เดิม หรือจากปราชญ์ท้องถิ่น ที่มีกลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรหรือบุตรหลานเกษตรกรที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นพื้นฐาน ซึ่งการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่เพียงเตรียมความพร้อมของพื้นที่เพื่อรองรับผู้ผ่านการฝึกอบรมให้ทดลองทำประโยชน์ในที่ดินเท่านั้น มิใช่กรณีการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องอายุ

และการศึกษา...

(นางกรรณิการ์ อากุล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

และการศึกษาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยไม่เป็นธรรม ประกอบกับโครงการดังกล่าว มีการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยผ่านกลไกของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ ให้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และองค์ความรู้ทางการเกษตร จนสามารถเป็นผู้นำเกษตรกรและเป็นตัวอย่างของผู้ที่สามารถ นำความรู้ที่ได้รับกลับไปพัฒนาและถ่ายทอดคืนกลับสู่ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อบังคับของหลักสูตร โดยหลักสูตรนี้จะมีทั้งการเรียน เนื้อหาเชิงทฤษฎี การฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงาน การทดลองประกอบอาชีพ และกิจกรรม เสริมอื่นๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถใช้ความรู้ในการบริหารจัดการ สามารถใช้ข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ มาประมวลและสร้างทางเลือกในการวางแผนอาชีพของตนเองได้ ตามสถานการณ์ตลาดที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น หากผู้เข้าร่วมโครงการฯ ไม่สามารถ เข้าใจทฤษฎี หรือไม่อาจลงมือปฏิบัติงานได้ การอบรมดังกล่าวย่อมไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ ของโครงการฯ ได้ ดังนั้น การที่คณะกรรมการบริหารฯ พิจารณากำหนดคุณสมบัติของ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ในส่วนที่กำหนดว่าอายุเกินยี่สิบปีขึ้นไป แต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป จึงมีเหตุผลที่รับฟังได้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง มิได้ตั้งใจที่จะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเฉพาะ แต่ยึดประโยชน์ ของทางราชการเป็นสำคัญ

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นพิพากษาให้ยกฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสี่

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสี่ไม่ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการ เจ้าของสำนวนและคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ในการสนับสนุนโครงการการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ และบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๑ ในการร่วมสนับสนุนโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ต่อมา

คำกระทรวงเกษตร...
(นางกรรณิการ์ อากคำ)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๑๒๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดแผนงาน กิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงาน พิจารณานุมัติแผนงานและงบประมาณ กำกับดูแลการดำเนินงานและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาอุปสรรค ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ เห็นชอบกรอบการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่โดยการจัดหาพื้นที่รองรับผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรระยะยาว ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๑๙๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ และปรับปรุงอำนาจหน้าที่โดยที่ยังคงอำนาจหน้าที่หลักเช่นเดิม หลังจากนั้นคณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนี้ (๑) มีสัญชาติไทย (๒) อายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ (๓) จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป (๔) ไม่มีเงินเดือนประจำ (๕) ผู้สมัครและครอบครัวตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง... โดยมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้ โดยผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ และเพื่อพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืนและจะเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือที่ กษ ๑๒๐๙/ว ๓๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕ แจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่เปิดรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ได้มีประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ เรื่องรับสมัครเกษตรกรหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยกำหนดคุณสมบัติผู้สมัคร ดังนี้ ข้อ ๒ คุณสมบัติของผู้สมัคร ๑) สัญชาติไทย ๒) ประสงค์เป็นผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ๓) อายุตั้งแต่ยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ๔) จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป... โดยโครงการดังกล่าวได้ใช้พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ ๖๕ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๘ ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสิทธิ์มี

สำเนาถูกต้อง...
 (นางกรรณิการ์ อารักขา)
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ภูมิสำเนาอยู่หมู่ที่ ๑๘ ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เห็นว่าข้อกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการดังกล่าวที่ว่าต้องมีอายุตั้งแต่ยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์และต้องจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า เป็นการจำกัดสิทธิของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสี่ที่จะได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นขอให้เพิกถอนข้อกำหนดดังกล่าว ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในส่วนที่กำหนดว่า อายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป นอกจากนี้ให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีนี้

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่า ข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติเห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการว่าอายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ "การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น และ "เกษตรกร" หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และ

สำเนา/คุณสมรับผิดชอบ...

(นางกรรณิการ์ อากค์)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้... (๔) พิจารณานุมัติแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี ... (๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ... (๑๒) กำหนดกิจกรรมและระเบียบการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บรรดาที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินดังกล่าวต่อไปนี้... พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ บัญญัติว่า บุคคลซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเกษตรกร (๑) ผู้ยากจน ซึ่งหมายถึงผู้มีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมกำหนด รายได้ตาม (๑) ให้ความหมายรวมถึงสิทธิหรือประโยชน์อื่นที่สามารถ คำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย (๒) ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึงผู้ที่จบการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม (๓) บุตรของ เกษตรกร ซึ่งหมายถึงบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวต้องไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพอยู่แล้ว ไม่มีที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ระเบียบ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใน การคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔ กำหนดว่า ในระเบียบนี้ "เกษตรกร" หมายความว่า (๑) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่นนั้น (๒) ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม และผู้เป็นบุตรของเกษตรกรที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา ข้อ ๖ กำหนดว่า เกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๕ ได้ (๑) มีสัญชาติไทย (๒) บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว (๓) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต (๔) มีร่างกายสมบูรณ์

/ขยันขันแข็ง...
 ผ่านาณุกค...
 (นางกรรณิการ์ อากค...
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้ (๕) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ (๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคล ในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรม เพื่อเลี้ยงชีพ (๗) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีนโยบายในการแก้ไข ปัญหาวิกฤตแรงงานภาคเกษตรของไทย ซึ่งกำลังมีปัญหาด้านคนรุ่นใหม่ในภาคเกษตร ที่ปรากฏข้อมูลว่าแรงงานในภาคเกษตรล้วนมีอายุเฉลี่ยประมาณ ๕๐ ปี จึงต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็ว ด้วยการมุ่งสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเป็นการจัดเตรียมกำลังคน ในอนาคตรองรับปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม และพัฒนาองค์ความรู้ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการเกษตร การผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตร โดยความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะที่เป็นหน่วยธุรการของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำนโยบายตามโครงการดังกล่าวเข้าที่ประชุมเพื่อขอความเห็นชอบจาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ และได้รับอนุมัติ ในหลักการกรอบการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการจัดพื้นที่รองรับผู้ที่สำเร็จ การอบรมโดยมีคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เป็นกลไกหนึ่งใน การจัดทำโครงการดังกล่าว ผ่านอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองถือเป็นการพิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นการ กำหนดกิจการและระเบียบการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือ เกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๑๙ (๔) (๗) และ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ การดำเนินโครงการดังกล่าว ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่อยู่ภายในกรอบอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ประเด็นว่าการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีข้อกำหนดให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติอายุเกินยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หก หรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า

สำเนาถูกต้อง

โครงการ...
(นางกรรมการ อากลา)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองส่วนกลาง

โครงการดังกล่าวเป็นการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ซึ่งผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่เหมาะสมจะเป็นกำลังแรงงานภาคการเกษตรในอนาคตเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตแรงงานภาคเกษตรของประเทศที่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องกำหนดอายุและพื้นความรู้ขั้นต่ำสำหรับผู้มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรเป็นผู้เข้าร่วมโครงการได้ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อีกทั้ง โครงการดังกล่าวเป็นเพียงโครงการอบรมพัฒนาเท่านั้น มิใช่การจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับในขณะนั้น มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน วรรคสอง บัญญัติว่า ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน วรรคสาม บัญญัติว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ จึงเห็นได้ว่าโครงการอบรมตามหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการจัดสรรที่ดิน ส.ป.ก. ให้เกษตรกรทำกิน จึงไม่อาจนำกรณีของทั้งสองเรื่องดังกล่าวมาเปรียบเทียบว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมได้ และเมื่อพิจารณาตามข้อ ๖ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่กำหนดคุณสมบัติอย่างกว้างให้ผู้ซึ่งเป็นเกษตรกรโดยทั่วไปที่ไม่มีที่ดินทำกินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพมีสิทธิยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินได้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องที่ดินทำกิน ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบเป็นผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวก็ชอบที่จะยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามสิทธิที่พึงมีอยู่เดิม การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่นี้ดังกล่าว จึงมิใช่การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด นอกจากนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ โดยกำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องเข้าร่วมโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ประจำปี ๒๕๕๕ ซึ่งก็เป็นคุณสมบัติของบุคคลผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

สำเนาถูกต้อง

(นางกรรณิการ์ อ่าง/ตัมข้อ ๖...

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองส่วนกลาง

ตามข้อ ๖ ของระเบียบข้างต้นได้อยู่แล้ว แต่เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ตามที่แสดงไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ประจำปี ๒๕๕๕ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศในการที่จะต้องรับมือกับปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรในอนาคตอันใกล้ที่มีแนวโน้มลดจำนวนลงเหลือเพียงร้อยละ ๓๐ และอายุเฉลี่ยของเกษตรกรมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเกษตรกรขาดการพัฒนาความรู้และทักษะ ทำให้ไม่มีการปรับปรุงพัฒนาการผลิต การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้ ผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ และเพื่อพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าวโดยตลอดแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีข้อกำหนดให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติอายุเกินยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป ก็เป็นการกำหนดคุณสมบัติตามความจำเป็นขั้นต่ำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเฉพาะกิจดังกล่าวเท่านั้น ซึ่งหากไม่กำหนดเงื่อนไขรายละเอียดเช่นนั้น โครงการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองย่อมไม่อาจดำเนินการให้บรรลุผลได้เลย อีกทั้งบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมโครงการดังกล่าวก็ยังมิใช่ผู้มีสิทธิได้รับการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่อย่างใด โดยยังคงต้องยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกัน ประกอบกับพื้นที่รองรับผู้เข้าโครงการตามหลักสูตรดังกล่าวมีเนื้อที่เพียง ๖๕ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา ในขณะที่พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในเขตอำเภอเชียงดาวและอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ถึง ๑๑๔,๙๑๑.๒๕ ไร่ ขนาดของพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อเทียบกับประโยชน์ของประเทศในการจัดทำโครงการตามหลักสูตรดังกล่าว จึงนับเป็นประโยชน์ต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการกระทำที่พอสมควรแก่เหตุแล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีข้อกำหนดให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติอายุเกินยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน

สำเนาออก... / สืบห้าปีบริบูรณ์...

นางกรรมการ อากลั

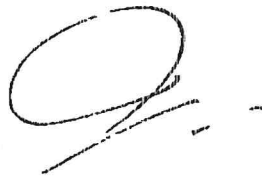
เจ้าหน้าที่ศาลปกครอง...

สืบทอดสืบพันธุ์ จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป จึงไม่ถือว่าเป็นจำกัดสิทธิ การเข้าถึงทรัพยากรที่ดินทำกินของผู้ฟ้องคดี และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องอายุ และการศึกษาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วม โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในส่วนที่กำหนดว่า อายุยี่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่เกินสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ และจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าขึ้นไป นอกจากนี้ให้ยก นั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกฟ้อง

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

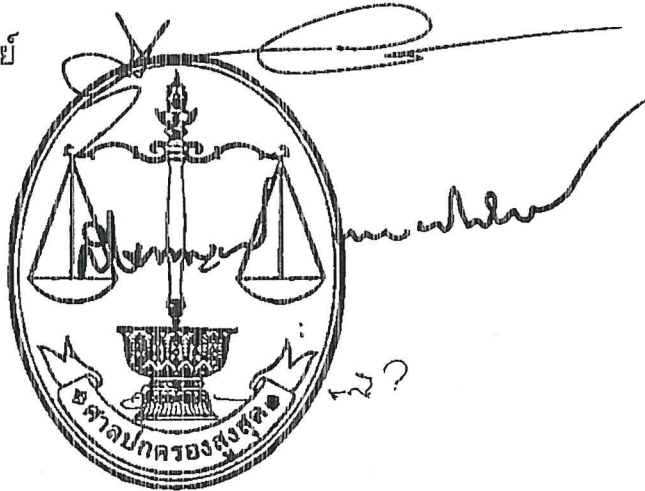

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายบุญอนันต์ วรรณพานิชย์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางสิริกาญจน์ พานพิทักษ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางสุกัญญา นาชัยเวียง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายจิรศักดิ์ จิรวดี
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิบูลย์ กัมมาระบุตร

สำเนาถูกต้อง
นางกรรณิการ์ อากบัว
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองส่วนกลาง